

DAROVI

Tamno je. Osvetljen je samo veliki trpezarijski sto u prostoriji u koju se ulazi iz salona. Stolice sa visokim naslonom, šarene tapete. U dnu prostorije prozor koji gleda na ulicu sa uvek zatvorenim šalonima. Sto je prekriven nekakvom tamnom tkaninom. Skidam pokrov. Ispod njega su prelepi komadi nakita, ogrlice, naušnice, dijademe, sve sjajno i bleštavo. Darovi.

* * *

Betonske stepenice vode gore na krov. Kuća je nova, tek sažidana, sa prozorima na koje još nije postavljena drvenarija. Nizovi crvene cigle i maltera, prašnjave prostorije koje tek treba da postanu sobe pomalo plaše decu svojim senkama. Ona se pažljivo, sitnim koracima penju ka vrhu. Devojčica je živela u kući preko puta pre nego što je otišla u veliki grad. Dečak je bio godinu dana stariji. Njegov deda vešto je pravio korpe od pruća. Viđali su se leti, preko raspusta. Kako su zabavne bile njihove igre skrivanja! Ispred kuće je bio red velikih tisa iza kojih je bilo zgodno sakriti se, bio je tu i stari ambar koji ih je mamio, staja i drvena ograda, plastovi sena i stari orah na kraju imanja. Dolazila su i druga deca iz susedstva, ali je samo iznad Robertove kovrdžave glave treperio nekakav zlatni oreol koji je običan dan pretvarao u čudesnu avanturu. Trebalo je istražiti sve tajne čoškove, sva skrovića mesta njihovog malog sveta koji jedva da se prostirao dalje od nasipa i reke u kojoj su se leti kupali.

Jednom su išli da beru trešnje gore na brdu. Popeli su se na razgranato drvo i jeli okrugle, sočne plodove, smejući se musavim ustima, dok su im pčele zujale oko ušiju. Hodali su nazad bosu po toplom asfaltu i ona ga je začikavala. Robert je bio veoma mršav, koščata kolena bila su mu pomalo izbačena. „Kakati, kakati“, vikala je devojčica. Dečak se ljutnuo. Išao je dalje uvređeno. Devojčica mu se dugo podsmevala. Kasnije se često sećala tog prizora, njegovih mršavih nogu koje su smešno izrastale iz kratkih pantalona, kao da je na taj način pokušavala da prisvoji ili produži nešto što je život već izbrisao i što jedva da je i postojalo kao obris tog davnog dana kada su im stope ostajale utisnute u vreli asfalt, a sunčev disk tonuo u ravnicu iza njihovih kuća.

Tog dana su se zaputili na krov. Ni sami nisu znali šta će ugledati sa vrtoglavih visina koje su nameravali da savladaju. Znali su, međutim, da će to biti nešto veliko, nesvakidašnje. Osećali su nekako nejasno, iz stomaka, da je krov zabranjen i da je ovo tajna koju niko ne sme da zna. Dečak je išao prvi, hrabro, a devojčica ga je polako sledila, pretvarajući se da se ne plaši, samo joj je srce jako lupalo. Tavan je bio mračan, sa gomilom dasaka i šuta i deca su se na trenutak pogledala kao da žele da vide da li onaj drugi odustaje. Međutim, sada je bilo kasno. Želeli su da vide kako izgleda svet sa visine koju dotad nisu iskusili. Dečak je prislonio merdevine uz mali otvor u krovu kroz koji je ulazio snažan snop svetlosti.

Polako se ispeo do vrha, a zatim je i ona učinila isto. Stajali su posmatrajući se sa strahom na vrhu poznatog sveta. Ispod nogu su im škripali novi crveni crepovi, i odlučili su da sednu i šćućure se. Kuća je bila visoka, dvospratna, i sada su videli njegovo dvorište, ogradu, put, zatim njenu crvenu gvozdenu ogradu, tise, čokote vinove loze i visoke jele, i njenu prizemnu kuću iz nove, ptičje perspektive. Stvari su izgledale sićušno odavde, i mora da je deci to bilo smešno; istovremeno su se osmehnula.

Najednom se začuše glasovi odraslih koji su ih uznemireno i ljutito dozivali. „Roberte! Šta to radite? Silazi dole!“ Dečak se uspravio, zatim naglo počeo da mlatara rukama. Zateurao se unazad i polako skliznuo dole niz crvene crepove. Devojčica ga je ukočeno posmatrala. Zurila je u ivicu krova i kada više nije mogla da ga vidi.

* * *

Dugo je spavao, ali se uprkos tome osećao izmučeno. Opet je sanjao taj san koga nikada ne može u potpunosti da se seti, ali u kome gubi tlo pod nogama i pada, a prsti na rukama i nogama mu se koče od straha. Bio je siguran da je bilo još nekog u tom snu, ali mu je njegovo lice izmicalo. Sve u vezi sa snom ga je veoma uznemiravalo i Robert odluči da ublaži ukus prošle noći vrelom jutarnjom kafom. Pogled mu pade na prozor na kome se nahvatalo inje, i on se maši za džemper koji je nemarno ležao na podu. U kući nikada nije bilo toplo jer on to nije voleo. Smatrao je da ga hladnoća čeliči.

Gitara je stajala u uglu pored pojačala, na mestu gde ju je sinoć ostavio. Svirao je dokasno, želeo je da svaki ton zvuči besprekorno. Oduvek je imao vešte ruke. Činilo mu se da zapravo vidi tonove koje je trebalo da odsvira, da ih oseća pod jagodicama. Prsti su se uvek postavljali u pravi položaj, koji nije bio prethodno naučen, kao da poseduje neka tajna znanja koja se uobličavaju u melodije, rifove, električne simfonije koje ga potpuno obuzimaju. Nije znao čemu da pripiše ovaj dar. Prosto ga je prihvatao i svirao što je više i bolje mogao. Ljudi su dolazili na koncerte da vide gitaristu sa magičnim prstima čije nadahnuće nikoga nije ostavljalo ravnodušnim. Nije to bila samo veština, on je svirao sa iskrenošću i stavom koji je bilo nemoguće imitirati.

Zlatne žice trepere i njihova vibracija proizvodi zvuk. Zvuci se nižu, zadržavaju se u sobi poput delića prašine koji lebde i presijavaju se na prepodnevnoj svetlosti. Robertova kovrdžava glava nagnuta je nad instrumentom glatkih ivica čiji se vrat nežno pomera, potvrdno klima glavom kao da prihvata to zvučno saučesništvo, njihovu međusobnu igru.

Voda u kuhinji je ključala i Robert je pažljivo odmeravao kašičice. Oštar miris kafe potpuno ga je razbudio. Voleo je da misli kako je poseban. Kao što je i Ana bila posebna. Javila mu se pre nekoliko dana i rekla da želi da ga vidi. Bio je iznenađen jer je prošlo možda i dvadeset godina kako se nisu videli. Ana je živela u Rimu i retko je dolazila u Beograd. Radila je u nekoj advertajzing kompaniji. To je bilo sve što je znao. Pitao se kako bi sada mogla da izgleda. Još uvek je pred sobom imao sliku bledunjave devojčice duge tamne kose i krupnih nasmejanih očiju. Sećao se još i njene kuće, skrivene među jelama koje je njen deda odnekud doneo i zasadio. Sećanja su bila varljiva, poput slika koje najednom zaiskre i osvetle prošlost, a zatim brzo nestanu. Mislio je kako će sada pričama popuniti vreme koje se isprečilo između njih poput neprovidnog zastora.

Hteo je da ispriča Ani o svojim košmarnim snovima u kojima beskrajno pada, o neobičnim darovima, o tome kako bi mu se ponekad činilo da čuje zvuke trava koje izrastaju iz zemlje, cvetova koji nežno pupe na drveću, filmske trake koja se tiho odmotava, riba koje nečujno plivaju u vodi, ptica u letu. Roberta je sve to uznemiravalo. Zato je svirao. Zvuci gitare bi onda nadjačali i zaglušili sve druge zvuke i bio bi slobodan. Znao je da bi Ana to razumela. Možda bi mu ponudila i neko objašnjenje.

Hteo je i da joj ispriča kako se prozor danas naglo otvorio i pahulje su pojurile u sobu. Lepile su mu se za lice, oči, usne, a njemu se činilo da su to crveni i sočni plodovi trešanja koji se rasprskavaju i ispunjavaju mu očne jabučice i obraze, zarivaju mu se u grlo, guše ga svojim sokovima.

Mašio se za gitaru. Stajala je u dnu sobe, sa uglaćanim pragovima, izvijene glave sa čivijama, i zlatnim, čvrsto zategnutim strunama. Prsti su zatezali i otpuštali žice, stiskali ih nežno, a gitara mu je uzvraćala jasnim, zvonkim tonovima, zatim energičnim i surovim, da bi trenutak kasnije opet proizvodila skladne i zvučne melodije. Zvuci su se pojačavali do neslućenih visina, i melodija je odzvanjala i pošto su Robertovi prsti prestali da sviraju. Čuo je planete kako kruže po svojim orbitama, eksplozije zvezda i tutnjavu meteora. Ceo univerzum bio je ispunjen zvucima. Bili su snažni i skoro ubojiti, zatim jedva čujni i nezemaljski. Posmatrao je gitaru. Strune su se same okidale i Robertu se učini da je već odavno mrtav.